

היסטוריה דתי

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

לעולים חדשים

בבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	(13x3)	—	39	נקודות
פרק שני	—	(22x1)	—	22	נקודות
פרק שלישי	—	(13x3)	—	39	נקודות
סה"כ	—			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.

ד. הוראות מיוחדות: בתשובותיך הבא עובדות, אל תסתפק בהערכות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כ**טיוטה** (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (39 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 1-5 (לכל שאלה – 13 נקודות).

1. **הצג** גורם אחד שהביא להתפתחות תנועת ההשכלה היהודית במערב אירופה.
הצג תרומה אחת של משה מנדלסון להתפתחות תנועת ההשכלה היהודית.
2. **הצג** את ההתלבטות שהייתה לחברי אחד הזרמים היהודיים שלמדת עליהם (באירופה או בארצות המזרח) במהלך המאה ה־19.
הסבר את דרך ההתמודדות של חברי זרם זה עם ההתלבטות שהצגת.
3. **הצג** מחלוקת בין הציונות המדינית לבין הציונות המעשית.
הסבר את הסיבה להקמת תנועת "המזרחי".
4. **הצג** את הרקע ל"מסע הרבנים" במושבות (1913).
הצג את שיתוף הפעולה בין קבוצות שונות שבא לידי ביטוי באירוע זה.
5. בשנים 1936-1939 התנהל ויכוח בין "ההגנה" לבין האצ"ל בנושא הבלגה או תגובה.
הסבר את העמדה של "ההגנה" ואת העמדה של "האצ"ל" בוויכוח זה. (סך הכול – שתי עמודות).

פרק שני (22 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 6-7.

6. בנספח לשאלה 6 מוצגת כרזה מתקופת מלחמת העולם השנייה הקוראת להתגייס לצבא הבריטי. התבונן בכרזה וענה על שני הסעיפים שלפניך.

א. על פי הכרזה, ציין מדוע חשוב להתגייס לצבא הבריטי.

הצג שני רכיבים מן הכרזה שבאמצעותם ניסו לשכנע צעירים יהודים להתגייס.

(11 נקודות)

ב. הסבר מדוע התנגדו הבריטים להקמת הבריגדה היהודית עד שנת 1944.

הצג את תרומת הבריגדה למאמץ המלחמתי של הבריטים בסוף מלחמת העולם השנייה.

(11 נקודות)

7. בנספח לשאלה 7 מוצגים שני תצלומים מתקופת השואה שבהם הערך "קידוש החיים"

בא לידי ביטוי. התבונן בתצלומים, וענה על שני הסעיפים שלפניך.

א. הצג מהו ערך קידוש החיים, והסבר את החשיבות של ערך זה דווקא בתקופת השואה.

הסבר מדוע כל אחד מן התצלומים קשור לערך "קידוש החיים" בתקופת השואה. (התייחס

לכל תצלום בנפרד). (11 נקודות)

ב. הערך "קידוש החיים" בא לידי ביטוי בתקופת השואה גם בספרות השו"ת (שו"תים).

הצג שני קשיים שרבנים נאלצו להתמודד איתם בבואם לענות על שאלות שהופנו אליהם

בתקופת השואה. (11 נקודות)

פרק שלישי (39 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 8-12 (לכל שאלה – 13 נקודות).

8. **הצג** את ההתלבטות (הדילמה) של אנשי המחתרות בחלק מן הגטאות בנוגע לעיתוי (זמן) המרד.
הסבר מדוע התעוררה התלבטות זו רק משנת 1942 ואילך.
הצג את ההחלטה שהתקבלה בעקבות התלבטות זו בגטו וילנה אן בגטו ורשה.
9. **הסבר** מדוע החלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר 1947 התקבלה בשמחה גדולה ביישוב היהודי.
הצג שני חסרונות בהחלטה זו עבור היישוב היהודי.
10. **בחר** באחת ממלחמות ישראל שלמדת עליהן: מלחמת ששת הימים אן מלחמת יום הכיפורים.
ציין את שם המלחמה שבה בחרת, ואת שמות כל המדינות שנלחמו במדינת ישראל במלחמה זו.
הצג שתי תוצאות של מלחמה זו.
11. **בחר** באחת מן העליות שלמדת עליהן : העלייה מברית המועצות בשנות השבעים אן העלייה מאתיופיה בשנות השמונים.
— אם בחרת בעלייה מברית המועצות:
הצג קושי אחד שהתמודדו עמו היהודים במדינה זו.
הצג את הפעילות של יהודים בארץ ובעולם למען (בשביל) עלייה זו.
— אם בחרת בעלייה מאתיופיה:
הצג קושי אחד שהתמודדו עמו היהודים במדינה זו.
הצג את הפעילות של מדינת ישראל למען עלייה זו.
12. **בחר** באחד מהסכמי השלום שלמדת עליהם: הסכם השלום עם מצרים (1979) אן הסכם השלום עם ירדן (1994).
ציין את שם ההסכם שבו בחרת; **הצג** את האינטרס (רווח) של הצד הערבי ואת האינטרס של ישראל לחתום על הסכם זה. **ציין** על מה נדרשה מדינת ישראל לוותר בהסכם זה.

בהצלחה!

נספח לשאלה 6 — כרזה הקוראת להתגייס לצבא הבריטי

נספח לשאלה 7 — תצלומים מתקופת השואה

ילדים בחדר אוכל משותף, גטו ורשה

מתוך: גוטמן, י' (1999). *שואה וזיכרון* מרכז זלמן שזר, עמ' 61.

כיתת לימוד בגטו לודז'

מן האתר: <http://zachor.michlala.edu/inquiry/arch.aps>